

МОБІЛІЗУЄМО МАСИ НА СВОЄЧАСНУ ПОСТАВКУ ЗЕРНА ДЕРЖАВІ

Промова тов. П. П. ПОСТИШЕВА на пленумі ЦК КП(б)У 10 червня 1933 р.

ТОВАРИШІ!

Центральний Комітет нашої партії поставив у січні цього року перед більшовиками України ряд найсерйозніших завдань. Основне і головне завдання – це витягти сільське господарство України з того проривного стану, в якому воно останніх років перебуває, і позбутися тих труднощів, які ми і тепер ще маємо на Україні.

Завдання це надзвичайно складне й відповідальне. Його вага виходить далеко за межі України. Від успішного розв'язання цього завдання дуже значною мірою залежить даліше зростання соціалізму в СРСР, даліше зміцнення наших позицій на міжнародній арені.

Ми ні на хвилину не повинні забувати про це завдання, ні кроку в бік від розв'язання цього завдання, ні хвилини спокою, поки ми цілком не розв'яжемо це головне завдання.

Це обов'язок кожного члена партійної організації України, якщо тільки він справді більшовик, якщо він справді вірить у лінію та політику нашої партії, відданий нашій соціалістичній справі, і готовий битися за неї з усією більшовицькою наполегливістю.

Обмірковуючи тепер питання збирання та хлібоздачі, ми зобов'язані розв'язувати їх під поглядом того, як виконати те найсерйозніше й найвідповідальніше завдання, що його поставив перед нами Центральний Комітет партії.

МИ ЗРОБИЛИ МЕНШЕ, НІЖ МОГЛИ ЗРОБИТИ

Сівбу цього року ми провели краще, ніж минулого. Це безперечно. У сівбі ми далеко пішли вперед від минулого року і щодо темпів і щодо якості обробітку полів.

На цій підставі дехто не від того, щоб сурмити про великі перемоги, дехто тішить себе порівнянням з торішніми показниками, декому починає навіть трохи запаморочуватися голова.

Але хіба минулий рік може бути для вас мірилом, хіба ми можемо виходити з показників минулого року, який є найганебніший для більшовиків України?

Не на минулий рік повинні ми рівнятися. Ми повинні, поредусім, задати собі питання: а чи використано цілком усі наші можливості, а чи зроблено все, чого від вас вимагалось? Ось як повинен ставити перед собою питання більшовик.

На жаль, ми не можемо сказати, що в цю весну партійні організації України використали всі свої можливості, щоб закласти міцний фундамент великого врожаю не на один рік.

Ми провели сівбу дружніше і краще ніж торік. Але цього року ми затягли сівбу і все ще тягнемо а її закінченням. А хіба не було в нас усіх можливостей від цієї повільності темпів позбавитися? Зрозуміло, були. Але в тому й річ, що далеко ще не всі наші комуністи перейнялися тим завданням, яке поставив перед нами Центральний Комітет партії, не всі ще більшовики Україні просякли тепер цим завданням усі свої думки, всю свою роботу.

Ми і на сівбі цього року мали ряд найсерйозніших хиб, що залежали не від якихсь “об’єктивних” причин, а виключно від нестачі більшовицької наполегливості, від нестачі уваги до організаційно-практичних питань сівби.

Ви візьміть перестої тракторів, про які тут дуже багато говорили. Скільки втрачено найдорогоцінніших днів через ці перестої. Ви візьміть готування та використання тягла і зокрема, використання корів у період сівби. Хіба ми тут вичерпали все те, що могли використати? Ви візьміть питання про організацію таборів у полі. Тільки після великого натиску і з надзвичайно великим запізненням почали на місцях організовувати вихід колгоспних таборів у поле. Ви візьміть далі організацію сівби в одноосібному секторі. Хіба не мали ми тут найсерйозніших хиб і саме в тих районах, де питома вага одноосібника надто велика?

А усе ж це, товариші, питання темпів, а відтак і якості сівби та розмірів урожаю.

Дехто силкується пояснити повільність темпів сівби дощами. Це несерйозно і ніхто такому поясненню не повірить. Хіба не доводилося натрапляти на десятки випадків, коли дощ уже день-два як перестав, а керівники окремих районів усе ще беруть розгін і розворушуються доти, аж доки знову не піде дощ.

Отож давайте, товариші, не валити на “об’єктивні” причини. Давайте краще пошукаємо ці причини в нас самих. А головне, дівайте не дуже тішити себе і не заспокоюватися на тих вельми незначних досягненнях та успіхах, які ми мали в період сівби.

Не забудьте, що ЦК дав нам величезну допомогу насінням, харчами та фуражем, що відіграло велику роль в тих успіхах, яких ми дійшли під час сівби. Зробили ми безумовно менше, ніж могли, менше, ніж того вимагає завдання, поставлене перед нами Центральним Комітетом, менше, ніж міг сподіватися від нас ЦК нашої партії.

Усвідомити це тим потрібніше, що ми наближаємося до найнапруженішого періоду сільсько-господарського року, до періоду збирання і хлібоздавання. У цей період обставини з усіх поглядів будуть

і напруженіші, і складніші, і нам треба вступити в нього з винятковою організованістю і в повній готовості. На жаль, ми не можемо тепер сказати, що ця готовість уже є, що все вже розраховано, що всі сили вже відповідно розставлено, що партійні організації уже справді мобілізовані на боротьбу за збирання врожаю та хлібоздавання. Ні, цього покищо немає.

А так можна знову сповзти до обстановки минулого року, до помилок і промахів торішньої хлібозаготівної кампанії. Ні, ми, більшовики України, не повинні, не сміємо допустити цього. Цього нам не подарує пролетаріят СРСР. Нам треба “вздыбить” всю партійну організацію України, насторожити її й не припустити повторення цих помилок.

Тільки розгорнута критика цих помилок і промахів може запобігти повторенню їх. Тільки рішуча більшовицька боротьба за цілковите подолання й викорінення наслідків цих помилок може забезпечити нам успішну організацію здавання хліба державі цього року.

Тому кожен комуніст, кожен комсомолец повинен здати собі цілком справу в цих помилках, що є помилки не тільки практичного порядку, але й дуже великими принципіально-політичними помилками.

Розгорнений аналіз і критику цих помилок дав вождь партії і міжнародного пролетаріату в своїй промові на січневому пленумі ЦК і ЦКК. Помилки, що їх викрив тов. Сталін у своїй промові «Про роботу на селі», стосуються, насамперед, партійних організацій України.

Які ці помилки, у чому ці промахи й хиби керівництва хлібозаготівною кампанією минулого року?

НЕ БУЛО ДОСТАТНЬОЇ БІЛЬШОВИЦЬКОЇ ПИЛЬНОСТІ

Притуплення більшовицької пильності щодо класового ворога – ось найважча за своїми наслідками провина партійних організацій України. У цьому основна, докорінна їхня помилка.

Брак більшовицької пильности призвів до того, що шкідницькі, контрреволюційні елементи дістали найширше поле діяльності саме на Україні. Розслід діяльності ряду шкідницьких організацій, що орудували на різних дільницях соціалістичного будівництва на Україні й особливо в системі земельних органів, цілком і повнотою це потверджує. Ці шкідники змушені розповідати тепер про те, як вони свідомо планували розтягнені строки сівби для того, щоб насіння навіть не зійшло, як вони спеціально калічили наші трактори та інше сільсько-господарське знаряддя, як вони засилали матеріяльно-технічні ресурси для збирання туди, де ніякої потреби на них не було, як вони спеціально прикріпляли колгоспи до нафтобаз, що стоять за 40–50 кілометрів, при наявності таких нафтобаз на віддалі 10–15 кілометрів, як вони затримували добре зерно на різні колгоспні фонди й здавали засмічене зерно державі і т. д. і т. ін. Читаєш ці зізнання і бачиш, як дурив наших комуністів класовий ворог, що розперезався на Україні в наслідок притуплення більшовицької пильности у наших партійних організацій.

Не подумайте, що ворог орудував тільки в системі наших земельних органів. Шкідницькі, контрреволюційні елементи зуміли розставити свої сили і на інших дільницях соціалістичного будівництва, і при тому незрідка на керівних постах.

Візьміть культурний фронт. Культурне будівництво на Україні – цей найважливіший чинник здійснення ленінської національної політики має найпряміше й безпосереднє відношення до всієї нашої повсякденної боротьби. А проте, на цій найсерйознішій дільниці засіло чимало петлюрівців, махновців, агентів чужоземних контррозвідок, що пустили глибоко коріння, що відігравали керівну роль на окремих дільницях культурного будівництва.

Ці шкідники й шпигуни, всі ці Яворські, Бадани, Максимовичі, Ерстенюки, Шумські та Солодуби крім агентурної роботи, яку вони провадили на завдання контррозвідок деяких держав, керуючи окремими дільницями культурного будівництва, насаджували, зрозуміло, не нашу національну форму і соціалістичну змістом українську культуру, а культуру націоналістичну, шовіністичну, буржуазну культуру Донцових, Єфремових,

Грушевських, культуру ворожу ідеології та інтересам пролетаріату й трудящого селянства.

Тихого сапою намагалися вопи підірвати нашу ленінську національну політику, згуртовували навколо себо уламки віджилих, розгромлених класів. Своєю шкідницькою роботою вони намагалися підірвати й послабити пролетарську диктатуру, гарячково готуючи нові вилазки проти СРСР, не залишаючи мрії про відрив України від Радянського Союзу.

Свою шпигунську, шкідницьку, контрреволюційну роботу вони прикривали потріпанним, запльованим, проститутованим, не раз проданим Петлюрами, Скоропадськими, Коновальцями прапором “Соборної України”, що означає на ділі реставрацію капіталізму, новий продаж України оптом і в роздріб Детердінгам, німецьким фашистам, польським панам, рабство і поневолення трудящих України, фізичне знищення сотень тисяч, мільйонів робітників та селян.

Їхня справа зірвалася, їхню карту знову бито. Але є ще коріння цих організацій. З усією невблаганністю пролетарської диктатури ми будемо випікати ці виразки й викорчовуватимемо всі залишки розгромленого ворога.

Але що створило сприятливі умови для їхньої шкідницької, шпигунської діяльності? Притуплення і навіть втрата в окремих випадках більшовицької пильності – ось де головна причина. Адже це факт, що їм вдалося дуже тонко обплутати навіть деяких ваших керівних товаришів.

У зв’язку з цим я хочу спинитися на виступі тут Миколи Олексієвича, тов. Скрипника. Треба прямо сказати, що цей виступ ніяк не може задовольнити нікого з нас.

Адже та дільниця, якою до недавнього часу керував тов. Скрипник (я маю на увазі наркомосвіту і всю систему органів освіти на Україні), виявилась найбільш засміченою шкідницькими, контрреволюційними, націоналістичними елементами. Адже саме в цих органах шкідницькі елементи розперезалися во всю, розставивши своїх людей на найвідповідальніших керівних дільницях ідеологічного фронту. Адже ніякої боротьби проти цих елементів тут не

було і сам тов. Скрипник змушений був визнати, що тут наші вороги нерідко мали міцний і авторитетний захист під деяких, очевидно сліпих і глухих “комуністів”.

Якже можна, тов. Скрипник, виходити на цю найвідповідальнішу трибуну, до якої прикована увага і слух десятків і сотень тисяч комуністів, мільйонів відданих радянській владі та партії безпартійних активістів з такими, вибачте мене, дрібницями? Невже вся справа в тих фактах, які ви наводите з царини української граматики, правопису? Хіба головне шкідництво буржуазно-націоналістичних петлюрівських елементів, які засіли і нерідко заправляли в наркомосвіті, тільки на те й сходило, що вони неправильно розставили літери “г” і “ґ”? І літери, звісно, мають значення. Але це ж дрібниці, рівняючи до тієї шкідницької роботи, яку проваджено в системі органів наросвіти і яка була спрямована на облутування нашої молоді ворожою пролетаріятові ідеологією. Адже перше, ніж розставити літери “г” і “ґ”, ці шкідники в наркомосвіті розставили своїх людей по всій системі органів освіти (у залі сміх, вигуки “правильно!”). Про це треба було вам, тов. Скрипник, тут розповісти. Про те як справа українізації в ряді випадків опинилася в руках різної наволочі петлюрівської, про те як ці вороги із партквитком і без нього ховалися за вашу широку спину – члена Політбюра ЦК КП(б)У; про те як ви нерідко боронили ці чужі, ворожі нам елементи. Про це треба говорити, це головне (**бурхливі оплески**).

Звісно, своїм виступом тут тов. Скрипник своїх помилок не вичерпав. Помилки є великі, помилки серйозні і в літературних роботах тов. Скрипника з національного питання і культурного будівництва, і в його керуванні Наркомосом.

І не в тому, зрозуміло, суть, товаришу Скрипник, що обставини тепер, як ви говорили в своєму виступі, змінилися. Мовляв, раніше ці люди підходящі були, а тепер обставини змінилися і ці люди стали шкідливі. За таке, знаєте, пояснення перший-ліпший ворог ухопиться. Шкідливе це пояснення і не наше воно. Бадан завжди був шкідливий – і тепер і шість років тому. Ерстенюк був шпигуном і перше і тепер, випусти його на волю, він шпигуном буде. Яворський залятим ворогом нашим був і перше і тепер лишився ворогом. Тим часом ці люди заправляли. Ви бачите,

тов. Скрипник, що тут суть не в літерах “г” і “г”, що тут і “ге”, і “хе”, і все, що завгодно (сміх, оплески).

Я дещо відхилився в бік, але все це питання, що прямо й безпосередньо стосується причин провалу хлібозаготівель на Україні минулого року. Адже такі факти могли статися тільки через те, що не було в партійних організацій України більшовицької пильності щодо класового ворога.

Хіба тут у нас тепер все уже гаразд? Хіба ми не маємо тепер серед окремих працівників – і навіть досить відповідальних – таких аптипартійних балачок, що, мовляв, уся причина прориву в сільському господарстві України в тім, що зліквідували округи й створили області спеціально з метою “накласти лапу на Україну та все зацентралізувати”? Ворожа нам ця балаканина! Усе це відриги старого, чужого нам впливу, що завдав величезної шкоди соціалістичному будівництву на Україні. Рішучу боротьбу треба оголосити таким антирадянським балачкам; а, головно, пам’ятати про більшовицьку пильність і ні на хвилину не забувати, що такого роду пояснення причин прориву в сільському господарстві України, – підсуває нам ворог.

Відсутність більшовицької пильності призвела до того, що партійні організації України були засмічені петлюрівськими, махнівськими, білогвардійськими, шпигунськими й іншими антирадянськими елементами. Ворог з партквитком, що незрідка сидів на керівних постах в окремих районах, організував прямий саботаж хлібозаготівель минулого року.

Боротьба за хліб – це боротьба за соціалізм. Боротьба за хліб тут на Україні – це боротьба за зміцнення соціалістичної радянської України. Ось чому саме на боротьбі за хліб ми особливо відчуваємо маневри й діяльність класового ворога та його агентури. Саме тут ми відчуваємо найдужчий опір ворога й саме тут з особливою гостротою виявляються всі хиби вашої роботи.

Дозвольте вам нагадати “знамениту” справу керівників Орхівського району, які давали колгоспам і сільрадам наставу – “з виконанням плану хлібозаготівель почекати, забезпечити себе цілком всіма фондами, а якщо

не забезпечете, віддамо під суд”. Можна було б вам нагадати кобеляцьких “героїв”, які склали дуті баланси, за якими треба було не заготовляти, а довозити хліб в Кобеляцький район. Не завадить пригадати і керівників Солонянського району, які, маючи всі можливості виконати план, твердили, що план хлібозаготівель нереальний і намагалися залякати нас тим, що “коли ми зробимо міцний натиск на хліб, то ми можемо викликати серйозні ускладнення” і т. д., і т. п.

Хіба ці факти організації саботажу хлібозаготівель не ілюструють найзнаменніших слів тов. Сталіна у промові «Про роботу на селі» про те, що

“справа не тільки в самих колгоспах, як соціалістичній формі організації, але, насамперед, у тому, який зміст вливається у цю форму, справа, насамперед, у тому, хто стоїть на чолі колгоспів і хто керує ними”.

Діяльність шкідницьких, контрреволюційних елементів на різних ділянках соціалістичного будівництва й організація безпосереднього саботажу хлібозаготівель петлюрівськими, махнівськими й білогвардійськими елементами, що пролізли до партійних організацій України, – ось наслідок відсутності більшовицької пильності до класового ворога, ось головна причина зриву хлібозаготівель в минулому році й тих труднощів, які ми з вами маємо тепер на Україні.

НЕ ПРИПУСКАТИ ПОМИЛОК МИНУЛОГО РОКУ

Не можна обминути в зв’язку з цим і тих помилок, як організаційно-практичного, так і політичного порядку, які були припущені в організації й керуванні торішніми хлібозаготівлями обкомами України та ЦК КП(б)У.

Переді мною деякі документи й постанови ряду обкомів.

Ось переді мною постанова дніпропетровського обкому, ухвалена в середині вересня 1932 року (тобто в розпалі обмолоту й хлібозаготівель) про те,

щоб переключити 90% тракторів та 70% усього живого тягла на сівбу озимих. Ніхто не заперечує того, що сівба озимих дуже серйозне й відповідальне завдання. Алеж цілком очевидно, що переключення 90% тракторів та 70% усього живого тягла на сівбу озимих означало суттю переключення всіх сил на озиму сівбу, фактичне припинення обмолоту й хлібоздачі, що в дійсності й сталося.

Я міг би навести одну з постанов одеського обкому від 1932 року, що напередодні збирання дав таке “сердобольне” гасло: “Перший гектар обмолоту на громадське харчування”. Чи треба спеціально спинятися на всій неправильності цього гасла? Адже це гасло відсувало завдання хлібоздавання державі на другий план, висуваючи, як першочергове завдання, забезпечення громадського харчування. Хіба це не яскравий зразок того, як деякі наші обкоми плентались у хвості споживацьких тенденцій колгоспників, що їх використовує класовий ворог у боротьбі проти інтересів пролетарської держави? Хіба таке “сердоболіє” зміцнює колгоспний лад? Ні, таке “сердоболіє”, як указав тов. Сталін, нічого спільного не має з більшовицькою боротьбою за те, щоб остаточно витягти колгоспників з віковичних злиднів одноосібного, відсталого, дрібновласницького господарства. Воно підводить колгоспників і веде до підриву колгоспного ладу.

Переді мною й такий яскравий зразок “конкретного” керівництва хлібозаготівлями по одноосібному сектору, як постанова харківського обкому від 23 серпня 1932 року. Харківський обком ухвалює таку постанову:

“Бюро обкому констатує, що відставання в одноосібному секторі пояснюється відсутністю відповідної роботи серед одноосібників та зобов’язує всі РПК протягом 10 днів провести збори КНС і партизанів-одноосібників, на яких поставити питання про хлібозаготівлі”.

До 4 жовтня обком про одноосібний сектор забув. А 4 жовтня, тобто за півтора місяці, коли в одноосібному секторі план хлібозаготівель був виконаний тільки на 12% – обком ухвалив таку “лівацьку” постанову:

“Обком зобов’язує всі РПК негайно розгорнути організаційно-масову роботу серед колгоспників та одноосібників з тим, щоб безумовно забезпечити виконання жовтневого плану по всіх секторах, а в одноосібних господарствах – виконання в жовтні **всього річного плану**”.

А в Харківській області питома вага одноосібника сягала торік до 40% усіх бідняцько-середняцьких господарств!

Я міг би навести й такий дуже показовий документ, як виступ т. Терехова на обласній нараді в справі хлібозаготівель при харківському обкомі – 23 грудня в питанні про вивезення так званих насінних фондів у рахунок хлібозаготівель. Ось що він говорив там:

“Насінні фонди можна забирати в рахунок хлібозаготівель. Певна річ, це треба робити з розрахунком. Ми не повинні забувати при цьому про засівну кампанію, про її труднощі. До питання про насіння треба підходити гнучко. Ми не можемо тепер записати, щоб взяти насінний фонд, але ми не можемо також записати, щоб не брати засівного фонду”.

Я вже тут не спиняюся на цілому ряді інших помилок, зокрема на славнозвісних “зустрічних” планах, або вивезенні насінних фондів і з тих колгоспів, що свій план хлібозаготівель виконали цілком і вчасно. Ви бачите з цих документів, яких найгрубіших помилок в організації та керуванні хлібозаготівлями було допущено рядом обкомів України.

Не можна і не слід обминати мовчанкою і ті помилки, яких допустився ЦК КП(б)У в керуванні хлібозаготівлями минулого року. Чи може пленум ЦК КП(б)У, що зібрався тут, викриваючи й критикуючи помилки та промахи, які призвели до провалу хлібозаготівель на Україні, не спинятися на своїх власних помилках? Ні, не може, ніяк не може. Спроба замовчати або затушкувати ці помилки була б тільки на шкоду готуванню до збирання та хлібоздавання цього року і не дала б найважливішої умови перемоги – мобілізованості нас, самих керівників.

А помилки були припущені дуже й дуже серйозні. Треба прямо сказати, що з боку ЦК КП(б)У не було належної боротьби проти створення, передусім, різних колгоспних, харчових, фуражних, насінних, резервних фондів, фондів колгоспної торгівлі тощо. Це надто видно з того, як ЦК КП(б)У поставився до питання про вивіз так званих насінних фондів коштом хлібозаготівель. Адже в одному з керівних документів, в одному з своїх інструктивних листів партійним організаціям ЦК КП(б)У заборонив вивозити так звані насінні фонди з колгоспів, які не виконали свого плану хлібоздавання і мали в амбарах різні фонди.

Ці помилки, товариші, дуже серйозні. Тов. Сталін не раз підкреслював ту думку, що хлібозаготівлі – це не просто заготівлі хліба державою, а це крім усього іншого найбільше знаряддя, метод перевиховання колгоспників, цих учорашніх одноосібників на справжніх трудівників соціалістичного господарства. Хлібозаготівлі повинні виховувати колгоспника в дусі розуміння того, що держава це не щось чуже, а своє, що інтереси держави не протистоять інтересам колгоспників і колгоспів, що першочергове здавання хліба державі є знаряддя зміцнення колгоспного ладу і підвищення матеріального добробуту колгоспників. ¹||²

Ясно, що коли торік притиск був зроблений не на першочерговому здаванні хліба державі, як першій заповіді колгоспів та колгоспників, а навпаки, на перший план висунули створення різних колгоспних фондів і допустилися розбазарювання значної кількості зерна порядком роздутих натуравансів та громадського харчування, то цим самим не тільки не перевиховували колгоспників на новий соціалістичний лад, а навпаки закріплювали власницькі, дрібнобуржуазні, індивідуалістичні рвацькі погляди в колгоспників.

Класовий ворог, що помічає кожний наш промах і використовує дуже спритно та вміло, зіграв на цій помилці з першочерговим створенням різних колгоспних фондів. Цією помилкою були широко відкриті шлюзи для куркульської агітації проти хлібоздавання, для роботи класового ворога по саботажу та зриву хлібозаготівель.

Тут треба також врахувати, що рядом нечітких директив ЦК КП(б)У сприяв переключенню уваги місцевих працівників на проведення сільсько-господарських робіт цього періоду, відсунувши зовсім у тінь завдання хлібозаготівель.

Ось, приміром, постанова ЦК КП(б)У про вересневий план хлібозаготівель на Україні. ЦК ВКП(б) дозволив знизити вересневий план хлібозаготівель з 113 млн. пуд. до 88 млн. пуд. по Україні. Це зниження вересневого плану хлібозаготівель ЦК КП(б)У мотивував так:

“виходячи з потреби перекинути максимальну кількість сил на засівкампанію та на збирання буряків, на скасування попередньої постанови знизити вересневий план хлібозаготівель”.

Якже зрозуміли це мотивування на місцях? А на місцях це нечітке мотивування, недоповнене міцною поставою питання про першочерговість хлібоздавання, зрозуміли по-своєму. Уже через 8-10 днів після ухвалення ЦК КП(б)У цієї постанови ряд керівних товаришів сигналізував про те, що хлібозаготівлі майже припинилися.

ЦК КП(б)У крім цього взагалі припустив запізнення з підготуванням і організацією хлібозаготівної кампанії та з великим запізненням почав реагувати на факти саботажу хлібозаготівель.

Усе це утворило атмосферу цілковитого самопливу в хлібозаготівлях. Про це прямо сказав, аналізуючи перебіг хлібозаготівель в Україні, на жовтневому пленумі ЦК КП(б)У 1932 р., член політбюро т. Демченко.

Ось що він говорив:

“якщо говорити по суті, то, звісно, вересень місяць не був місяцем хлібозаготівель, бо ми переключилися на засівну кампанію і в наших районах з тим "взводом", який ми взяли наприкінці серпня, врятовував самоплив”.

Такі, товариші, помилки й промахи допущені минулого року в організації хлібозаготівель та керуванні ними. Вийшло так, що партійні організації України, суттю, випустили з своїх рук керування хлібозаготівлями і шкідницькі, антирадянські елементи розгорнули активну діяльність на зрив хлібозаготівель. І в цьому була основна, вирішальна причина провалу хлібозаготівель на Україні минулого року. Саме це призвело до того, що ЦК ВКП(б) був змушений записати, що “партійні організації України не справилися з покладеним на них завданням по організації хлібозаготівель”.

Я ще раз повторюю, що, ідучи до збирання й хлібоздачі цього року, ми повинні змобілізувати, насамперед, самих себе й партійну організацію на те, щоб не припустити повторення цих помилок, щоб з усією більшовицькою волею й настійністю битися за остаточне подолання й цілковите викорінення всіх наслідків цих помилок.

ОСОБЛИВОСТІ ХЛІБОЗАГОТІВЕЛЬ НИНІШНЬОГО РОКУ

Переходжу до питання про те, які особливості обставин хлібоздавання цього року. На нараді при ЦК ВКП(б) в справі організації збирання й хлібоздавання тов. Сталін просто й ясно розказав нам, у чому ці особливості. Головна особливість, говорив там тов. Сталін, в тім, що ми цього року перейшли від засади договірного порядку в хлібозаготівлях до обов’язкового твердого хлібоздавання за законом. Ось з цієї основної вказівки тов. Сталіна повинні ми виходити, організуючи здавання хліба державі колгоспами, колгоспниками та одноосібниками цього року.

Ми маємо цього року всі можливості успішно провести збирання й хлібоздавання. Сівба в СРСР цього року пройшла значно краще, ніж протягом ряду попередніх років. Татарія, Московська область, Ленінградська область, Середня Волга, Західній Сибір, Горьківський край ідуть передовиками в сівбі. Україна, хоч сівбу й не закінчила, але все ж на 1 червня вона засіяла на півтора мільйони гектарів більше, ніж торік. А сіяти цукрові буряки ми закінчили на 25 днів раніше, ніж минулого року.

Було б дивно, якби ми замовчували ці успіхи, бо це – успіхи й перемога генеральної лінії нашої партії. Не треба тільки заспокоюватися на цих досягненнях весняної сівби і не треба забувати, що це тільки засновок успішного вивершення всього сільськогосподарського року.

Безперечно одне, що дружніше й раніше проведення сівби та краща якість обробітку ланів створює сприятливі умови і для збирання і для хлібоздавання цього року. У цьому перша особливість тієї обстановки, що в ній відбуватимуться цього року збирання, обмолот і хлібоздавання державі.

Друга особливість обстановки цього року полягає в тім, що ми значно зміцнили наші позиції на селі, створивши політвідділи МТС і радгоспів та укомплектувавши ці політвідділи висококваліфікованими, витриманими, перевіреними партійно-політичними кадрами. Політвідділи МТС – це величезна могутня сила в нашій боротьбі за дальше піднесення колгоспного сільського господарства.

У нас є ще, на жаль, окремі секретарі райкомів, що досі не можуть піднятися до розуміння величезної ролі політвідділів МТС і радгоспів. Є ще, виявляється, у нас такі секретарі райкомів, які віддають перевагу дрібним чварам проти ділової, більшовицької згуртованости в роботі та дружної боротьби разом з політвідділами за розв'язання наших соціалістичних завдань на селі.

Ми маємо за останній час ряд недозволенних фактів, коли керівні районні товариші, замість допомагати політвідділам, всіляко ігнорують, обминають і навіть дискредитують працівників політвідділів перед колгоспниками. Деякі райкомщики дивляться на працівників політвідділів, як на “претендентів на владу” в районі.

Це зовсім нестерпний антипартійний підхід до роботи політвідділів. Ми повинні якнайрішучіше закликати до порядку таких секретарів райкомів, таких районних працівників, що недооцінюють і не розуміють того нового, що вносить в нашу партійну структуру й керівництво на селі організація політвідділів.

Створення полівтвідділів та зміцнення їх висококваліфікованими партійно-політичними кадрами є друга особливість обстановки хлібоздавання цього року.

Третя особливість обстановки хлібоздавання цього року є те, що ми за останній рік чимало поширили механічну базу сільського господарства України. Досить сказати, що до збирання, обмолоту й хлібоздавання цього року в сільському господарстві України буде на 10-12 тис. більше тракторів і на 4-5 тис. автомашин, ніж торішньої кампанії. Це досить значне підкріплення механічної бази сільського господарства України також становить одну з найважливіших особливостей обстановки цього року.

Четверта особливість цього року є чимале зростання зацікавленості колгоспників у якнайшвидшому й найкращому закінченні сільсько-господарського року. Уже в період сівби відчували ми це зростання зацікавленості колгоспників. Тим більше зростатиме ця зацікавленість мірою наближення до збирання та обмолоту. Вирішальну роль тут, безперечно, відіграв новий закон про хлібоздавання та гасло, що його дав вождь партії т. Сталін – “зробити всіх колгоспників заможними”.

Було б, зрозуміло, неправильно уявляти справу так, що всі поголівно колгоспники уже готові вмерти за збереження колгоспного врожаю, що ніякого опору заходам партії та уряду ні від куркуля, ні від окремих груп колгоспників уже немає. Така переоцінка позитивних сторін обстановки цього року, нічого, крім шкоди, принести нам не могла-б, бо вона затушувала-б цілком реальні й досить значні труднощі хлібоздавання цього року.

Але було б також неправильно й шкідливо заперечувати, що в колгоспній масі відбувається процес дедалі більшого наростання й зміцнення зацікавленості в щонайшвидшому й найкращому проведенні збирання, обмолоту та хлібоздачі. А це ж чималий плюс при оцінці обстановки цього року.

П’ята особливість обстановки цього року є те, що завдано ряд розтращувальних ударів по класовому ворогові, зокрема завдяки викриттю

й розгрому ряду контрреволюційних, шкідницьких організацій, про які тут докладно розповідав тов. Балицький.

І, нарешті, як остання особливість обстановки цього року вкажу на більш високу мобілізованість наших партійних організацій. Немає сумніву в тому, що науки минулого року все ж даром не минули. Наші партійні організації вже зробили для себе деякі висновки, щодо класової пильності, навчилися розпізнавати багато з маневрів класового ворога та, нарешті, призбирали й деякий організаційно-практичний досвід в проведенні хлібозаготівель. Більш вища мобілізованість наших партійних організацій в цьому році є безперечний факт.

Такі, товариші, сприятливі особливості обстановки збирання та хлібоздавання цього року, рівняючи до минулого року.

ЗРОБИМО ЦЕЙ РІК ОСТАННІМ РОКОМ ТРУДНОЩІВ

Але не слід водночас забувати і того, що хлібоздавання цього року має і свої специфічні труднощі.

У чому ці труднощі?

Поперше, в тому, що шкідницьку роботу ще далеко по всю розкрито й викорчувано. Шкідник пішов глибше і проводить свою підривну роботу більш замасковано, більш тонко, більш витівкувато. Ми в період сівби мали чимало фактів, які свідчать, що шкідницької роботи ще далеко не викорчувало з корінням.

Подруге, класовий ворог провадить і чим ближче до періоду хлібоздавання, дедалі дужче посилюватиме свою агітацію проти нового закону про хлібоздавання, щоб дискредитувати його в очах широких мас колгоспників та одноосібників.

Уже тепер ми маємо ряд фактів, коли класовий ворог буквально всі хиби в колгоспах намагається зв'язати з новим законом про хлібоздавання.

Нещодавно ми, приміром, натрапили в Чернігівській області на такий факт. В одному з колгоспів фактична видача натуре стаповила торік 5 кгр. на трудодень. Цього року запланували 2,5 кгр. на трудодень. Куркуль вмить використав цей факт, щоб дискредитувати новий закон про хлібоздавання. Мовляв причина зменшення видачі натуре цього року в новому законі про хлібоздавання. А коли розкопали цю справу, то виявилось, що ніякого відношення до цього зниження видачі натуре на трудодень новий закон про хлібоздавання, зрозуміло, не має. Причиною було зменшення цього року норм виробітку в цьому колгоспі проти фактичного виробітку минулого року, а завдяки цьому загальний річний плановий фонд трудоднів збільшився з 15.000 до 30.000 трудоднів.

Ви бачите, як класовий ворог використовує кожний промах, щоб дискредитувати новий закон про хлібоздавання. Про цю більш тонку, більш витівкувату роботу класового ворога нам ніяк не слід забувати, кажучи про труднощі хлібоздавання цього року.

Потрете, не слід забувати, що харчові труднощі, які є в окремих колгоспах, і загострена класова боротьба навколо здавання хліба державі неминуче викличуть рецидиви опортуністичної слабодушности, безхарактерности і розгублености. Ми повинні передбачити вилазки опортуністичних елементів і ворогів з партквитками, які при відсутності належної відсічі можуть і цього року спробувати саботувати та організувати саботаж першочергового здавання хліба державі.

І, врешті, почетверте, нам треба зважити, що цього року в ряді колгоспів і районів натиск споживацьких настроїв та тенденцій від окремих груп колгоспників буде. Звідси небезпека масових випадків розтягання і розбазарювання колгоспного зерна.

Такі, товариші, у найзагальніших і основних рисах труднощі організації здавання хліба державі цього року. Звідси виходить, що в період збирання, обмолоту й хлібоздавання ми повинні увійти багато підготовленішими і організованішими, ніж усіх попередніх років. Тим більше ми не повинні ні на хвилину випускати з уваги вказівку

тов. Сталіна, що хлібоздавання цього року вимагає від нас надзвичайно серйозного і старанного організаційного готування.

Такі, товариші, особливості обставин хлібоздавання цього року. Саме ці особливості стояли перед нашими очима, коли ми розробляли ті конкретні практичні заходи по збиранню, молотьбі та хлібоздаванню, які вам роздано в проектах резолюцій.

Товариші! Організація першочергового хлібоздавання державі колгоспами, колгоспниками і одноосібниками цього року є більшовицький іспит партійним організаціям України. Ми маємо все потрібне, щоб із цього іспиту вийти з честю. Ми повинні добитися того, щоб цей рік справді був, як вказав наш учитель і вождь тов. Сталін, останнім роком труднощів.

Зробити цей рік останнім роком труднощів залежить від нас і тільки від нас самих. Ми маємо тепер могутню індустрію. Ми чимало зміцнили пролетарський вплив міста на колгоспне село. Ми вже добилися безумовного перелому в ставленні основної маси колгоспників до колективної праці. Ми розгромили класового ворога і добиваємо тепер його рештки. Ми нагромадили минулих років чималий організаційно-господарський досвід. Ми зміцнили село високо-кваліфікованими партійно-політичними кадрами. Ми – найавторитетніша, найдужча влада в світі.

А головне – лінія нашої партії – правильна. Саме ця лінія і неухильне здійснення її за проводом тов. Сталіна дала нам ці величезні всесвітньо-історичного значення перемоги.

Зробити цей рік останнім роком труднощів – це таке завдання, така перспектива, яка викликає і не може не викликати в кожного більшовика, в кожного передовика, безпартійного активіста, робітника та колгоспника новий приплив енергії, бадьорости в боротьбі, певности перемоги, готовости покласти всі свої сили на розв'язання цього завдання з тим, щоб далі рушити вперед з ще більшими успіхами, з меншими труднощами, вищими темпами вперед до остаточної і цілковитої перемоги.

Так якщо зважити на все це, хіба немає в нас можливостей зробити цей рік справді останнім роком труднощів.

Більшовики України! Давайте ж організуємо свої сили, мобілізуємо на розв'язання цього завдання найширші маси робітників та колгоспників, ще більше запалимо ентузіазмом і вірою в цю справу мільйони й тоді ми переможемо напевно. (Бурхливі оплески, що переходять в овацію).

Джерело:

Комуніст. – 1933. – № 156 (22 червня). – С. 1-2.

[Виправлено деякі друкарські та пунктуаційні помилки].